

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref
15/3249

Dato
08.01.2016

Tildelingsbrevet til Norges forskningsråd for 2016

1 Innledning

Det vises til Helse- og omsorgsdepartementets (HOD) budsjettforslag for 2016 (Prop.1 S 2015-2016) og Innst. 11 S (2015-2016), og det tildeles med dette **358,091 kroner** til Norges forskningsråd (Forskningsrådet) med henholdsvis **357,551** mill. kroner over kap. 780 post 50 og **0,540** mill. kroner over kap. 732 post 21.

Tildelingsbrevet angir nærmere budsjettmessige føringer og føringer for virkemiddelbruken i det aktuelle budsjettåret. I tildelingsbrevet legges premissene for hvilke oppgaver Forskningsrådet skal utføre i 2016, samt hvilke mål- og resultatkrav som skal oppfylles og hvordan rapporteringen skal foregå.

2 Mål for Norges forskningsråd

Det vises til Kunnskapsdepartementets (KD) tildelingsbrev for 2016 som omtaler helheten i regjeringens overordnede fem forskningspolitiske mål og prioriteringer samt mål og resultatkrav (MRS-målene) som regjeringen har fastsatt for Norges forskningsråd:

- Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet
- Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet
- Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer
- Mål 4 Et velfungerende forskningssystem
- Mål 5 God rådgiving

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Helse- og omsorgsdepartementet

Forskningsrådet er et viktig virkemiddel for departementet for å bidra til å nå de sektorpolitiske målene om bedre helse i befolkningen og bedre, tryggere og mer effektive helse- og omsorgstjenester. Departementets tildelinger til Forskningsrådet skal primært bidra til MRS-målene under Mål 3 *Møte de store samfunnsutfordringene* samt mål 1 *Økt vitenskapelig kvalitet* og mål 2 *Økt verdiskaping i næringslivet* gjennom innovasjon i offentlig sektor.

Oppfølgingen av HelseOmsorg21-strategien og regjeringens handlingsplan for denne, regjeringens langtidsplan for forskning og høyere utdanning (2014-2018) samt viktige politiske målsettinger i statsbudsjettene, i Legemiddelmeldingen (Meld. St. 28 (2014-2015)), Primærhelsemeldingen (Meld. St. 26 (2014-2015)), Folkehelsemeldingen (Meld. St. 19 (2014-2015)) og Nasjonal helse- og sykehusplan (Meld. St. 11 (2014-2015)) er viktige prioriteringer for Helse- og omsorgsdepartementet.

2.2 Styringsinformasjon

Det vises til KD etatsstyringsbrev punkt 3 som omtaler styringsinformasjon for målene som er felles for alle departementene. I tillegg er bruken av Health Research Classification System i HelseOmsorg21 Monitor og øvrige måle- og rapporteringssystemer og statistikk som omfatter helse- og omsorgsforskning og innovasjon viktig styringsinformasjon for Helse- og omsorgsdepartementet.

3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2016

Tilskuddet fordeles med 357,551 mill. kroner fra kap. 780 post 50 og et tilskudd 0,540 mill. kroner fra kap. 732 post 21 til drift og utvikling av nasjonalt system for måling av ressursbruk til forskning i helseforetakene. Tildelte midler for 2016 vil bli utbetalt kvartalsvis (mars, juni, september og desember).

Fra 2016 er programporteføljen til Forskningsrådet, finansiert med midler fra Helse- og omsorgsdepartementet blitt redusert fra ni til fem programmer, samt en reduksjon i antallet strategisk satsinger. Behovsidentifisert forskning, brukermedvirkning og vurdering av både nytte og kvalitet i prosjekter skal ivaretas i tråd med føringer gitt av HOD i brev datert 23. februar d.å. Bevilgningen for 2016 skal gå til følgende programmer og aktiviteter i regi av Norges forskningsråd:

Program	Budsjett kapittel/ post	2016
Bedre og mer effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester (HELSEVEL)	780.50	109 043
Bedre helse og livskvalitet gjennom hele livsløpet (BEDRE HELSE)	780.50	76 485
God og treffsikker diagnostikk, behandling og rehabilitering (BEHANDLING)	780.50	66 575

Global helse- og vaksinasjonsforskning (GLOBVAC)	780.50	9 800
Program for stamcelleforskning	780.50	20 000
Program for klinisk behandlingsforskning i RHFene	780.50	21 044
STRATEGISKE OG ANDRE SATSINGER		
Kvinnerens helse	780.50	10 497
EUs strålevernprogram	780.50	1 000
Transcan	780.50	3 500
JPI nevrodegenerative sykdommer og Alzheimer	780.50	9 150
JPI antibiotikaresistens og forskning	780.50	6 588
HelseOmsorg21	780.50	6 869
- HelseOmsorg21 Monitor og sekretariat		
- Kartlegge forskning i kommunene som ledd i arbeidet med HelseOmsog21-monitoren		
Evalueringsprogram av fritt behandlingsvalg	780.50	10 000
Evalueringsprogram av pakkeforløp kreft	780.50	3 000
Stimuleringsprogram for økt norsk deltakelse i EUs rammeprogram for forskning		1 000
Forskning på antibiotikaresistens		3 000
Måling av ressursbruk til forskning i helseforetakene (NIFU)	732.21	540
I alt på kap. 780,50, kap. 732, 21		358 091
Totalt på kap. 780 post 50		357 551

Føringer:

- Helse- og omsorgsdepartementet ber om at finansiering av forskning på demens prioriteres med inntil 20 mill. kroner i 2016, vi ber videre om at midlene fordeles på de tre nye programmene departementet finansierer gjennom Forskningsrådet. Det vises i denne forbindelse også til Demensplan 2020.
- Forskningsrådet skal fortsatt prioritere forskning på årsaker til og behandling av sykdomstilstander med langvarige smerte og/eller utmattelsessymptomer, herunder myalgisk encephalitt (ME)/CFS, flåttbitt, amalgamoverfølsomhet og i tillegg fibromyalgi og elektromagnetiske felt og slike tilstander der årsaken er uklar. Vi er kjent med at Forskningsrådet vil benytte det nye virkemidlet behovsidentifisert forskning.
- Det er mangelfull kunnskap om hvordan barn som er født av mødre i LAR (legemiddelassistert rehabilitering) utvikler seg frem til skolepliktig alder og senere. Dette må også sees i sammenheng med familiene disse barna vokser opp i. Det vil derfor være behov for at det innenfor programporteføljen stimuleres til forskning på dette området.
- Det øremerkes 1 mill. kroner til stimuleringsprogram for økt deltakelse i Horisont 2020 innenfor helseforskning

4. Oppdrag fra departementet

4.1. Bidra i felles forskningsprogram for klinisk behandlingforskning i spesialisthelsetjenesten

Det omfordeles 21,044 mill. kroner til Program for klinisk behandlingforskning fra programmet Offentlig initierte kliniske studier på kreft. Det bes om at Forskningsrådet gjennomfører utlysning og administrerer programmet på oppdrag fra de regionale helseforetakene, jf. Prop. 1 S, kap. 732, post 78. Felles forskningsprogram for klinisk behandlingforskning i spesialisthelsetjenesten skal imøtekomme behovet for større nasjonale kliniske studier som svarer til behov identifisert av pasienten, i tjenesten, av beslutningstakere og av forskeren selv. I tillegg til nasjonale kliniske multisenterstudier som vil kunne gi pasienter tilgang til utprøvende behandling, skal programmet finansiere sammenliknende effektstudier med dokumentert nytte for pasienten og tjenesten. Dette programmet må sees i sammenheng med programmet God og treffsikker diagnostikk, behandling og rehabilitering.

4.2. HelseOmsorg21 og HelseOmsorg21 Monitor

Det øremerkes totalt 6,869 mill. kroner til oppfølgingen HelseOmsorg21-strategien. Dette omfatter midler til drift av sekretariatfunksjonen for HelseOmsorg21-rådet, jf. utkast til mandat, nettsiden samt videreutvikling og drift av HelseOmsorg21 Monitor, et helhetlig monitoreringssystem som skal dekke alle aktører og innsatsfaktorer, resultater og effekter av forskning og innovasjon innenfor helse og omsorg som skal ferdigstilles høsten 2016.

Formålet med monitoren er å gi et bedre kunnskapsgrunnlag for prioritering og kunnskapsbasert styring av forskning og innovasjon innen helse og omsorg. I arbeidet med HelseOmsorg21-monitoren er det behov for å prioritere utvikling av et kunnskapsgrunnlag om forskning og innovasjon i kommunene, herunder kartlegging av forskningsaktiviteten i, om og for de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

4.3 Kunnskapssystem for forskning rettet mot de kommunale helse- og omsorgstjenestene

Det vises til tillegg til tildelingsbrev for 2015 fra departementet datert 17.12 d.å. der vi ber Forskningsrådet utrede nærmere hvordan relevante virkemidler i deres portefølje kan bidra i den langsiktige innsatsen i realiseringen av et kunnskapssystem for forskning rettet mot kommunale helse- og omsorgstjenester.

4.4. Research Centre for Habilitation and Rehabilitation Models & Services (CHARM)

Departementet ber om en kort vurdering av forskningssenteret CHARM lagt til Universitetet i Oslo knyttet til de målene som er satt for utlysning av midlene.

4.5 Oppdrag om evaluering pakkeforløp kreft

Det vises til Prop. 1 S (2015-2016) kap. 780 post 50 og til møtet i departementet 4. november 2015 der nærmere dialog og prosess ble avklart.

4.6. Oppdrag evaluering av fritt behandlingsvalg

Fritt behandlingsvalgsreformen i spesialisthelsetjenesten ble innført i 2015. Reformen skal redusere ventetidene, øke valgfriheten for pasientene og stimulere de offentlige sykehusene til å bli mer effektive. Det vises til møtet i departementet 4. november 2015 der nærmere dialog og prosess ble avklart.

4.7. Evaluering av Omsorg 2020

Omsorg 2020 er regjeringens plan for omsorgsfeltet i perioden fra 2015 til 2020. Planen skal evalueres gjennom videreføring av tidligere øremerkede midler til evaluering av Omsorgsplan 2015. Midlene til evalueringen tas fra programmet HelseVel. Det vises til møtet i departementet 4. november 2015 der nærmere dialog og prosess ble avklart.

4.8. Joint programme initiatives (JPI) innenfor helse

Det vises til analysen av Forskningsrådets bidrag til å mobilisere til økt deltakelse i EUs rammeprogrammer for forskning med mer fra Kunnskapsdepartementet. HOD ønsker at det gjennomføres en analyse av de tre JPIene innenfor helse for å se samvariasjon mellom deltakelse i ordninger i Forskningsrådet og Horisont 2020, videre hvem som søker og hvem som tildeles prosjektmidler.

4.9. Antibiotikaresistens

Regjeringen la i juni 2015 frem nasjonal strategi mot antibiotikaresistens. Denne peker på behovet for mer kunnskap for å skaffe en helhetlig forståelse av naturlige og menneskeskapte faktorer som hindrer eller fremmer resistensutvikling og som kan frembringe nye eller bedre antibiotika og diagnostika. Det er også behov for bedre overvåkning og analyse av antibiotikabruk og effektstudier av smitteverntiltak i helsetjenesten. Det øremerkes 3 mill. kroner slik at Forskningsrådet kan bidra til å følge opp strategien. Innsatsen bør sees på tvers av aktiviteter i Forskningsrådet og inngå i et "One Health"-perspektiv. Som ledd i dette bes Forskningsrådet om å utarbeide status og analyse knyttet til norsk forskningsinnsats på antibiotikaresistens innenfor helse. HelseOmsorg21-rådet bør involveres i arbeidet.

5. Krav til rapportering

Det skal rapporteres på bruken av midler fra Helse- og omsorgsdepartementet i tråd med Kunnskapsdepartementets rapporteringskrav for 2016 som utarbeides i fellesskap med departementene. Siden rapportering så langt ikke er på plass må HOD, på linje med de andre departementene, komme nærmere tilbake til dette i eget brev til Forskningsrådet. HOD ber nå om rapportering på følgende:

Styringsinformasjon

- Rapportering på hvordan nytteperspektivet og brukermedvirkning er ivaretatt i departementets programportefølje mm
- Rapportering på bruk av virkemiddelet "Behovsidentifisert forskning"
- Rapportering på forsknings- og innovasjon gjennom ulike satsinger ved bruk av HRCS
- Rapportering på fordeling av inntil 20 mill. kroner til demensforskning i Forskningsrådet i 2016.

6 Planlagte styringsmøter

Det planlegges et styringsmøte etter at Helse- og omsorgsdepartementet har mottatt Årsrapport 2015 dvs møte i løpet av mai 2016, og når departementet har mottatt Store Satsinger for 2017.

Med vennlig hilsen

Cathrine Meland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Maiken Engelstad
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi til:

Arbeids- og sosialdepartementet	Postboks 8130 Dep	0032	OSLO
Helsedirektoratet	Postboks 7000 St. Olavs plass	0030	OSLO
Kunnskapsdepartementet	Postboks 8119 Dep	0032	OSLO
Arbeids- og sosialdepartementet	Postboks 8019 Dep	0030	OSLO
Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet	Postboks 8036 Dep	0030	OSLO
Nærings- og fiskeridepartementet	Postboks 8090 Dep	0032	OSLO